

Uudet selkokirjat käyttöön yläkouluissa – kirjalahjoituksen taustalla huoli heikkenevästä lukutaidosta

Suomen Kulttuurirahaston lahjoittamat Selkopolku-paketit on otettu innolla vastaan yläkouluissa.

Kaikki Suomen yläkoululaiset ovat aloittaneet lukukautensa uusien selkokirjojen ympäröimänä. Suomen Kulttuurirahaston Selkopolku-hankkeessa lahjoitettiin yläkouluille 50–150 kappaleen valikoima selkokirjoja ja helppolukuisia kirjoja, yhteensä noin 80 000 kirjaa. Tänä syksynä myös toisen asteen opintoihin valmentavat TUVA-koulutukset saavat oman pakettinsa. Selkopolon toteuttaa Lastenkirjainstituutti.

Selkopolon taustalla on huoli suomalaisnuorten heikkenevästä lukutaidosta ja koulujen jatkuvista haasteista hankkia kirjallisuutta kaikkien saataville. PISA-tulosten mukaan heikkoja lukijoita on Suomessa joka viides.

”Selkopolku-kirjat ovat olleet iso lahja koulullemme, sillä erikseen ostettuina selkokirjat ovat kalliita. Kirjat ovat matalan kynnyksen luettavaa erityisesti niille, joiden lukeminen tai lukuinto takkuaa. Lahjoitukseen valitut kirjat ovat ajankohtaista, kiinnostavaa, uutta ja innostavaa luettavaa monista eri genreistä kaikille sukupuolille. Mukana tullessa tehtävämateriaalissa on valmiiksi mietittyjä monivalintatehtäviä ja avoimia kysymyksiä oppimisen tueksi ja opettajan työn helpottamiseksi”, kertoo lahjoituksen vastaanottanut äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori **Tiila Niemi** Orimattilan koulusta.

Selkopolku-lahjoitus sisältää 24 nimikettä. Suurin osa on selkomukautuksia yleiskielisistä nuortenkirjoista, jotta koko luokka voi käsitellä samaa teosta lukutaidon tasosta riippumatta. Lisäksi paketit sisältävät suoraan selkokielelle kirjoitettuja teoksia, sarjakuvan, säeromaanin, tietokirjan sekä teoksia eri genreistä. Mukana on myös helppolukuinen kirja, sillä kouluihin toivottiin myös hieman perinteistä selkokirjaa haastavampia kirjoja. Selkopolku-kirjoja on niin pienryhmien kuin lukupiirienkin tarpeisiin.

”Kauhua, fantasiaa ja romantiikkaa sekä tietokirjoja nuoria kiinnostavista aiheista. Näitä nuoret toivoivat ja niitä olemme ottaneet mukaan paketteihin”, kertoo kirjavalintatyötä tehnyt erityisluokanopettaja **Paula Gustafsson**. Kirjavalintatyöryhmä pohjasi kirjavalikoiman kyselyihin, jotka toteutettiin niin opettajille kuin oppilaillekin.

Selkopolon myötä markkinoille tuli myös ihan uusia selkokirjoja, muun muassa selkomukautukset teoksista *Lääkäri Atte – Selviytymisopas elämään* (Otava), *Helena Telkänrannan Millaista on olla eläin* (SKS) sekä *Annukka Salaman Ripley – nopea yhteys* (WSOY).

Annukka Salama iloitsee tuoreesta selkomukautuksesta: ”Olen todella iloinen, että Islan ja Antonin pelisessioista pääsevät nauttimaan hekin, joille perinteisen romaanin lukeminen tuottaa vaikeuksia. Tämä on minulle erityisen tärkeää, koska neljän hengen nepsyperheessämme jokaisella on ADHD ja ymmärrän, millaista elämä lukemisen haasteiden kanssa on.”

”Huikeimmat palautteet kirjoistani ovat tulleet maahanmuuttajanuorilta”, Salama kertoo. ”Vaikea kuvata miltä tuntuu, kun teokseni on ensimmäinen kirja koskaan, jonka nuori pystyy lukemaan suomen kielellä kannesta kanteen. Lukemisen taialla on kognitiivisia ja neurologisia vaikutuksia ja lisäksi se liittyy yhteiskuntaan. Sujuva lukutaito voi muuttaa elämän suunnan.”

Lahjoituksen mukana koulut saivat tehtävämateriaaleja, jotka ovat kaikkien hyödynnettävissä myös hankkeen verkkosivuilla osoitteessa lukemo.fi/selkopolku. Tänä syksynä opettajille järjestetään koulutuksia Helsingissä, Tampereella, Kuopiossa ja Oulussa sekä etäyhteydellä verkossa. Jyväskylän yliopisto toteuttaa Selkopolusta vaikuttavuustutkimuksen.

Yhteyshenkilöt

Aino-Maria Kangas
hankekoordinaattori
Lastenkirjainstituutti
Puh: 050 538 1774
aino-maria.kangas (a) lastenkirjainstituutti.fi

Linkit

[Lastenkirjainstituutin sivut](#)
[Suomen Kulttuurirahaston sivut](#)

Suomen Kulttuurirahasto on yksityinen säätiö, joka tukee tiedettä ja taidetta myöntämällä apurahoja, käynnistämällä ja toteuttamalla erilaisia hankkeita ja vahvistamalla tieteen ja taiteen asemaa yhteiskunnassa. Myös Taidekoti Kirpilä, taiteilijoille suunnattu residenssiohjelma ja Mirjam Helin -laulukilpailu ovat osa säätiön toimintaa.

Lastenkirjainstituutti on valtakunnallinen lasten- ja nuortenkirjallisuuden sekä lastenkirjataiteen edistämis- ja tiedotuskeskus ja erikoiskirjasto, joka palvelee alan ammattilaisia, harrastajia sekä tiedotusvälineitä lasten- ja nuortenkirjallisuutta koskevissa kysymyksissä.